

5. Paragraaf verbonden partijen

Artikel 15

Artikel 15

- i. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
 - b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. gemeenschappelijke regelingen;
 - ii. vennootschappen en coöperaties;
 - iii. stichtingen en verenigingen;
 - iv. overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen staat ten minste de volgende informatie:
 - a. de manier waarop de provincie respectievelijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Deze paragraaf is in de begroting opgenomen omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat in principe ook door de gemeente zelf uitgevoerd kan worden. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd kunnen worden.

In het navolgende zijn de verbonden partijen benoemd. Er is ingegaan op de doelstellingen van deze partijen in relatie tot de gemeentelijke doelstellingen op de desbetreffende gebieden en op de beleidsvoornemens en nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de genoemde verbonden partijen. Verder is een aantal financiële gegevens opgenomen, conform het Besluit begroting en verantwoording. Publiek Private Samenwerking-constructies (PPS-constructies) zijn geen verbonden partij. Toch wordt er vanwege het grote belang kort ingegaan op deze constructies binnen de gemeente.

verbonden partijen

De gemeente Rijssen-Holtten kent een aantal partijen waarmee ze bestuurlijk en financieel verbonden is. Dit zijn: SamenTwente (GR), Veiligheidsregio Twente (GR), Stadsbank Oost-Nederland (GR), Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente (GR), Omgevingsdienst Twente (GR), de Stichting Twenteboard en de Stichting Varietas. Verder zijn enkele partijen genoemd waarmee een aandeelhoudersrelatie bestaat, onder andere de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Verder geldt dit ook voor afvalverwerkingsbedrijf Twence B.V., Wadinko, Vitens en Enexis Holding N.V. Hierover is een korte toelichting opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

SamenTwente

Vestigingsplaats: Enschede

Het openbare belang dat wordt behartigd:

De GR heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan.

Ter verwezenlijking van het genoemde doel behartigt OLG de belangen op de volgende terreinen:

- a. Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- b. Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT);
- c. Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Het financiële belang van de gemeente in de GR Gezondheid is de verplichte bijdrage gebaseerd op het aantal inwoners. Het betreft hier een nieuwe organisatie die per 8 juli 2021 van start is gegaan. D

De bijdrage van de gemeente Rijssen-Holten voor 2022 aan de GR Gezondheid is € 2.130.000.

Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming

Overzicht eigen en vreemd vermogen nog niet beschikbaar na opsplitsing van de Regio Twente

Cijfers van Samen Twente juli 2023

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 12.827.000	€ 4.774.000	€ 4.729.000	€ 4.729.000	€ 4.729.000
Vreemd vermogen	€ 12.788.000	€ 16.219.000	€ 13.999.000	€ 14.850.000	€ 14.117.000
	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat na bestemming	€ 31.000	nrb			

Bron: Programmabegroting 2024 Samen Twente & Jaarstukken Samen Twente 2022

Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente

Per 1 januari gaat de Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente van start. Dit is een Gemeenschappelijke Regeling die de volgende belangen gaat behartigen:

Recreatieschap Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. Daartoe heeft het de volgende taken:

1. Recreatieve voorzieningen:

- a. bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente;
- b. aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben.

2. Overig:

- a. het oprichten van onderscheidenlijk deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dit betreft de taken en bevoegdheden als bedoeld onder 1.

Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming

Overzicht eigen en vreemd vermogen nog niet beschikbaar na opsplitsing van de Regio Twente

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Het openbare belang dat wordt behartigd: de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio betreft ten eerste de wettelijk verplichte rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiertoe behoren ook terrorisme en epidemieën als gevolg van A-infectieziekten. Ten tweede heeft het bestuur van de VRT een verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid zoals brand, ongevallen met gevaarlijke stoffen en de veiligheid en gezondheid tijdens grote evenementen. Tenslotte is het bestuur verantwoordelijk voor het goed functioneren van een meldkamer.

Het financiële belang van de gemeente in de Veiligheidsregio bedraagt in 2022 € 2.472.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

Cijfers van Veiligheidsregio Twente (VRT) juli 2023;

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 915.000	€ 176.000	€ 12.000	€ 146.000	€ 146.000
Vreemd vermogen	€ 64.838.000	€ 67.660.000	€ 67.660.000	€ 65.460.000	€ 61.960.000
	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat na bestemming	€ 749.000	nbn	nbn	nbn	nbn

Bron Programmabegroting 2024 VRT en Jaarstukken 2022 VRT.

Omgevingsdienst Twente

Op grond van artikel 5.3. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is de verplichting voorgeschreven om een Omgevingsdienst in de vorm van een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam op te richten. De Omgevingsdienst Twente (OD Twente) is in 2019 gestart en behandelt de milieutaken van de 14 Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel. De OD Twente heeft tot doel het behartigen van de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van advisering, beschikkingen, toezicht en naleving van milieuvorschriften en aanvullende taken en bevoegdheden welke zijn gemandateerd. Daarbij staan de wettelijke eisen van kwaliteit, effectiviteit, robuustheid en uitvoering van de overgedragen Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-taken centraal.

In 2022 is voor de begroting van 2024 een herijking van de deelnemersbijdrage uitgevoerd. De reden hiervoor ligt in het feit dat het algemeen bestuur van de OD Twente heeft geconstateerd dat de deelnemersbijdragen zoals die zijn ingebracht bij de start in 2019, niet meer passend zijn op de huidige uitvoeringspraktijk. De herijking leidt tot verschuivingen in de deelnemersbijdragen en heeft een financieel effect voor individuele deelnemers. De uitkomsten van de herijking zijn meegenomen in het begrotingsproces 2024, waarbij de begroting -via een mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen langs Raden en Staten- door het algemeen bestuur van de OD Twente op 8 september 2023 wordt vastgesteld.

Een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en het resultaat na bestemming

Cijfers van Omgevingsdienst Twente (ODT) juli 2023

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
Eigen vermogen	€ 1.438.000	€ 631.000	€ 631.000	nbn	nbn
Vreemd vermogen	€ 1.841.000	€ 1.362.000	€ 1.492.000	nbn	nbn
	2021	2022	2023	2024	2025
Resultaat na bestemming	€ 600.000	€ 399.000	nbn	nbn	nbn

Bron: Ontwerp programmabegroting 2023 ODT en jaarstukken 2022 ODT.

Stadsbank Oost Nederland

Het openbare belang dat wordt behartigd: De bank (oorspronkelijke naam: Intergemeentelijke Kredietbank) is een

kredietbank als bedoeld in artikel 6 van de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank heeft tot doel om vanuit bedrijfseconomische en maatschappelijke optiek een verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan de ingezetenen van haar rechtsgebied. Het gaat hier om deelnemen aan krediettransacties, budgetbeheer, bewindvoering en dergelijke. Er zijn geen veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij. In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

Cijfers Stadsbank oost Nederland juli 2023

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 1.349.000	€ 892.100	€ 928.500	€ 956.600	€ 975.900
Vreemd vermogen	€ 15.214.500	€ 14.501.300	€ 14.728.100	€ 14.659.200	€ 14.588.500
	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat na bestemming	€ 365.900	nmb	nmb	nmb	nmb

Bron: Primitieve begroting 2023 Stadsbank Oost NL en jaarcijfers 2022 Stadsbank Oost NL.

Stichting Varietas

Varietas is een organisatie met 27 basisscholen (32 onderwijslocaties) in Deventer, Joppe, RijssenHolten, Hellendoorn, Wierden, Almelo en Twenterand. De scholen zijn openbaar, Interconfessioneel, neutraal, Katholiek of Protestants-Christelijk. Het besturingsmodel is zodanig ingericht dat er sprake is van een functionele scheiding van bestuur en toezicht. Het bevoegd gezag van Varietas is statutair gevestigd te Deventer. Het College van Bestuur (CvB) bepaalt het beleid en is eindverantwoordelijk op grond van de wet. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht in brede zin, keurt de begroting goed en stelt de jaarrekening vast. Het bestuurskantoor is gevestigd te Deventer.

De gemeenten van de betrokken openbare scholen zijn extern toezichthouder (voor zover het openbaar onderwijs betreft). Dit externe toezicht wordt gecoördineerd door de Coördinatiecommissie Gemeentelijk Toezicht, bestaande uit de portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten.

De leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht. Afhankelijk van de omvang van de Raad van Toezicht worden een of twee leden van de Raad van Toezicht benoemd na goedkeuring door de raden van de deelnemende gemeenten. Over begroting en jaarverslag wordt jaarlijks overleg gevoerd met de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden zijn bevoegd in te grijpen in het bestuur als er sprake is van ernstige taakverwaarlozing voor zover het openbaar onderwijs betreft. Wijziging van de statuten is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraden.

Cijfers Varietas Juli 2023

	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	€ 9.571.000	€ 10.220.000	€ 9.284.000	€ 7.686.000	€ 6.095.000
Vreemd vermogen	€ 9.263.000	€ 7.000.000	€ 7.010.000	€ 7.012.000	€ 7.011.000
	2022	2023	2024	2025	2026
Resultaat na bestemming	€ 1.744.000	nmb	nmb	nmb	nmb

Bron Varietas Meerjarenbegroting 2023 & Varietas Jaarstukken 2022

Stichting Twenteboard

De stichting heeft ten doel de sociaaleconomische structuur in Twente te versterken om daarmee de economische slagkracht van de regio Twente verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten door het bepalen van de economische strategie en het richting geven aan investeringen die aansluiten bij de koers van Twente. Daarin is een economische agenda leidend, die inzet op regionale kansrijke, meerjarige projecten en programma's.

De stichting streeft deze doelstelling na door:

- a. het - samen met de partners in de Triple Helix (zijnde overheid, bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen) formuleren van de strategie die moet leiden tot het realiseren van de doelstelling;
- b. het organiseren van de governance op de uitvoering van de strategie;
- c. het in hechte samenwerking met het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden:
 - creëren van een continuüm voor economische en maatschappelijke ontwikkeling;
 - creëren van evenwicht op de arbeidsmarkt, de stimulering van innovatie door het vermarkten van toegepaste kennis, de vermindering van conjunctuurgevoeligheid door diversificatie;
 - versterken van zichtbaarheid en reputatie;
 - verrichten van belangenbehartiging; - branding en marketing van Twente;
 - vergroten imago van Twente;
 - realiseren van de uitvoering van de Regio Deal;
 - creëren van een stimulerend internationaal vestigingsklimaat teneinde duurzaam succesvol te concurreren;
 - opstellen en doen uitvoeren investeringsprogramma's;
 - versterken van de mobiliteit en het verbeteren van de bereikbaarheid;
 - excelleren als Europese regio waarin innovatie de motor is voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkelingen;
- d. het realiseren van allianties met o.m. de provinciale overheid, het Rijk, de Europese Unie (EU) en andere (semi)overheden die bijdragen aan de doelstelling van de stichting; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.

Overzicht eigen en vreemd vermogen nog niet beschikbaar na opsplitsing van de Regio Twente

Cijfers Twenteboard Juli 2023 - Niet bekend.

Coalitions of the willing

Binnen Twente zijn ook enkele samenwerkingen die voorheen binnen de Regio Twente waren georganiseerd. Het gaat dan onder andere om de samenwerking op het gebied van de RES, MDA, Mobiliteit, Twentse Kracht, Arbeidsmarktregio en Twenteraad. Deze vormen van samenwerking hebben geen formele status als gemeenschappelijke regeling maar er ligt meestal wel een bestuursovereenkomst aan ten grondslag. Tenslotte is er ook nog de (sub)regionale samenwerking op het gebied van de salarisadministratie.

PPS-constructies

Bedrijventerrein Enter-Rijssen 'De Elsmoat'

De gemeente Rijssen-Holten is samen met de gemeente Wierden bezig met de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein. De eerste fase, met ongeveer 12 hectare netto uitgeefbaar terrein, is inmiddels uitgegeven. De tweede fase van het plan, eveneens ongeveer 12 hectare groot, betreft een private ontwikkeling. Beide gemeenten nemen ieder voor 50% deel in de grondexploitatie. De afspraken over de ontwikkeling zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Realisering plangebied Opbroek Noord

Voor de uitbreiding in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Noord een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een projectontwikkelaar. Het plan omvat de bouw van 106 woningen. Deze woningen worden gerealiseerd in 2022 en 2023. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar.

Uitwerking plangebied Opbroek Oost

Voor de uitwerking in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Oost een hoofdlijnenakkoord gesloten met een ontwikkelaar. Beoogd is de realisatie van circa 500 woningen in het gehele plangebied Opbroek

Oost. Er wordt op dit moment gewerkt aan een omgevingsplan voor Opbroek Oost. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar.

Gemeente als aandeelhouder

Aandelenbezit door de overheid is de laatste jaren een landelijk onderwerp van discussie, mede naar aanleiding van overnames van nutsbedrijven als Essent en Nuon. Lokaal heeft de voorgenomen verkoop van Twence geleid tot de nodige discussie over aandelenbezit.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 304.746 (0,54% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 2,50

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000	€ 5.062.000.000	€ 4.615.000.000	n nb
Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000	€ 143.995.000.000	€ 107.459.000.000	n nb
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 337.000.000	€ 163.000.000	€ 221.000.000	€ 236.000.000	n nb

Bron: BNG jaarverslag 2022

Twence B.V. (Holding)

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 36.992 (4,46% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 140.000.000	€ 143.000.000	€ 150.000.000	€ 176.000.000	n nb
Vreemd vermogen	€ 146.000.000	€ 132.000.000	€ 168.000.000	€ 163.000.000	n nb
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 11.800.000	€ 8.800.000	€ 12.100.000	€ 32.400.000	n nb

Bron: Twence Holding jaarverslag

Vitens

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 41.696 (0,72% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 533.000.000	€ 559.000.000	€ 600.300.000	€ 649.500.000	n nb
Vreemd vermogen	€ 1.293.000.000	€ 1.340.000.000	€ 1.387.800.000	€ 1.446.600.000	n nb
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 11.100.000	€ 23.900.000	€ 12.100.000	€ 8.200.000	n nb

Bron: Jaarcijfers Vitens 2022

Wadinko

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 90

Nominale waarde per aandeel: € 100,00

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 68.900.000	€ 65.500.000	€ 74.100.000	€ 82.600.000	n nb
Vreemd vermogen	€ 1.600.000	€ 5.500.000	€ 6.900.000	€ 8.500.000	n nb
	2019	2020	2021	2022	2023

Nettowinst na belasting	€ 2.100.000	-€ 3.400.000	€ 8.700.000	€ 12.900.000	nmb
-------------------------	-------------	--------------	-------------	--------------	-----

Bron: cijfers jaarstukken RH

Ontstaan uit de verkoop van Essent

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 64.662

Nominale waarde per aandeel: € 1 (oude waarde Essent)

Deelneming Enexis Holding NV

	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	30-06-2023
Eigen vermogen	€ 4.112.000.000	€ 4.116.000.000	€ 4.241.000.000	€ 5.441.000.000	€ 5.263.000.000
Vreemd vermogen	€ 4.146.000.000	€ 4.635.000.000	€ 5.154.000.000	€ 4.907.000.000	€ 5.517.000.000
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 210.000.000	€ 108.000.000	€ 199.000.000	€ 1.300.000.000	€ 15.000.000

Bron: jaarstukken Enexis 2022, en tussentijdse begroting 2024 per 30-06-2023.

Het resultaat in bovenstaande tabel bestaat uit het resultaat van Fudura B.V. tot de overnamedatum en het verkoopresultaat.

Dit is bepalend voor het verschil met voorgaande jaren. Betreft 1.135.000.000 verschil.

-